

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ПІДРОЗДІЛАМИ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

ГУСАРОВ Сергій Миколайович - доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, заслужений юрист України, професор кафедри адміністративного права та процесу факультету №1 Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8136-0694>

УДК: 351.746.2

DOI 10.32782/EP.2023.3.24

В статті розглянуті правові засади діяльності Національної поліції України загалом та підрозділів патрульної поліції України в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Проаналізовано норми законодавчих та інших нормативно-правових актів України, відповідно до яких було значно розширено повноваження поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху на період дії в Україні воєнного стану. Особливу увагу приділено змінам і доповненням, що внесені у Закон України «Про Національну поліцію» щодо врегулювання порядку застосування превентивних поліцейських заходів та заходів примусу в процесі забезпечення поліцією безпеки дорожнього руху.

Зроблено висновок, що патрульна поліція в структурі підрозділів Національної поліції є головним суб'єктом забезпечення безпеки дорожнього руху в країні, незважаючи на те, що адміністративно-правові засади діяльності поліції в умовах воєнного стану в Україні зазнали суттєвих змін. Зазначено, що ключовою особливістю діяльності патрульної поліції в умовах воєнного стану слід визнати суттєво розширені повноваження патрульних поліцейських в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні. Наголошено, що досягнення позитивного результату у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху можливе не лише за умови удосконалення чинної нормативно-правової бази, яка регулює діяльність патрульної поліції, але й від усвідомлення кожним поліцейським необхідності системного застосування ефективних заходів забезпечення безпеки дорожнього руху, важливості превентивної роботи щодо недо-

пущення порушень правил дорожнього руху, покращення власної професійної майстерності під час застосування поліцейських заходів.

Ключові слова: органи Національної поліції України, патрульна поліція, забезпечення безпеки дорожнього руху, воєнний стан, адміністративно-правове регулювання, адміністративна відповідальність, поліцейські заходи.

Постановка проблеми

Від початку воєнної агресії РФ проти України та введенням на території нашої держави воєнного стану стан дорожнього руху країні зазнав значних змін. Головна причина тому – це масштабні пошкодження, які спричинені й досі спричиняються агресором інфраструктурі українських автошляхів. Так, станом на кінець 2022 року було знищено 34,6 тис. км автошляхів загального користування, 304 штучних споруд, у тому числі мостів, шляхопроводів, мостових переходів тощо [1]. Звісно ж всі ці обставини не могли не вплинути на поведінку учасників дорожнього руху, змінити характер руху автотранспорту, насамперед, у регіонах країни, які знаходяться у безпосередній близькості до лінії бойових дій, і головне – суттєво ускладнити діяльність органів Національної поліції щодо належного забезпечення безпеки дорожнього руху на автошляхах. А вже забезпечення безпеки дорожнього руху залишається одним із найважливіших напрямів державної політики в Україні та головним завданням Національної поліції, у структурі підрозділів якої безпосередня роль у цій

сфері покладається на патрульну поліцію та групи реагування патрульної поліції [2, с. 5].

І хоча ситуація на українських дорогах в умовах нових складних реаліях все ще залишається досить напруженою, втім органи Національної поліції загалом та підрозділи патрульної поліції зокрема докладають максимальних зусиль щодо відпрацювання комплексу нових підходів і заходів з метою зниження аварійності на дорогах, виявлення порушень правил дорожнього руху та попередження вчинення нових адміністративних правопорушень, а також притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

У різні часи дослідженню проблематики правового регулювання діяльності суб'єктів реалізації державної політики у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, а також ролі органів охорони правопорядку у системі уповноважених державних органів забезпечення безпеки дорожнього руху займалися такі науковці як В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, О.М. Бандурка, Н.П. Бортник, І.П. Голосніченко, А.Т. Комзюк, О.М. Музичук, О.Ю. Салманова, А. О. Чанцева та інші. Втім, питання адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України загалом та патрульної поліції зокрема за нових законодавчих змін в їхніх повноваженнях в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в умовах воєнного стану залишилися без достатнього аналізу та дослідження.

Метою статті є правовий аналіз сучасного стану функціонування підрозділів патрульної поліції в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в умовах введення в Україні правового режиму воєнного стану та окреслення шляхів удосконалення адміністративно-правових засад їх організації та діяльності в зазначеній сфері в умовах сьогодення.

Виклад основного матеріалу

Згідно законодавства України основними завданнями патрульної поліції, як спеціалізованого структурного підрозділу Національної поліції України, є не лише за-

безпечення охорони прав і свобод людини, підтримання публічної безпеки і порядку, а й забезпечення належного стану безпеки дорожнього руху та запобігання й припинення порушень правил дорожнього руху в регіонах країни. А відтак, основною метою їх діяльності визнано запобігання виникненню дорожньо-транспортних пригод, захист та збереження життя та здоров'я всіх учасників дорожнього руху [2, с. 8-9].

У правовому регулюванні діяльності Національної поліції та специфіки повноважень патрульної поліції в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху важливе місце займають такі законодавчі акти, як Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 р. № 580-VIII [3], Закон України «Про дорожній рух» від 30.06.1993 р. № 3353-XII [4], Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X та інші. Ряд загальнообов'язкових правил у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, недотримання яких тягне застосування підрозділами патрульної поліції заходів адміністративного примусу, встановлюється в указах Президента України та постановках Кабінету Міністрів України, зокрема, в Постанові Кабінету Міністрів України «Про Правила дорожнього руху» від 10.10.2001 р. № 1306 [5]. Втім, переважна більшість правових норм, що регулює повноваження та діяльність патрульної поліції в сфері дорожнього руху, міститься у відомчих нормативних актах МВС України та Національної поліції [6, с. 270]. Серед їх великої кількості хотілося б виділити наступні накази МВС України: від 06.11.2015 р. № 73 «Про затвердження Положення про Департамент патрульної поліції», від 06.11.2015 № 1376 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції», від 08.02.2019 р. № 100 «Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події», від 13.01.2020 р. № 13 «Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі», від 18.12.2018 р. № 1026

«Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису» тощо.

Спираючись на норми статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», відзначимо основні повноваження патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Це, зокрема: регулювання дорожнього руху; здійснення контролю за дотриманням Правил дорожнього руху [5] його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі; здійснення супроводження транспортних засобів у випадках, визначених законом; видання відповідно до закону дозволів на рух окремих категорій транспортних засобів; у випадках, визначених законом, видання та погодження дозвільних документів у сфері безпеки дорожнього руху; вжиття всіх можливих заходів для надання невідкладної домедичної і медичної допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я [3].

Військовій дії по всій території нашої країни змусили державні та законодавчі органи розглянути питання забезпечення безпеки на дорогах під зовсім іншим кутом зору. Так, у продовж 2022 року кількість дорожньо-транспортних пригод (надалі – ДТП), у тому числі з постраждалими, а також кількість загиблих та травмованих осіб у наслідок ДТП на територіях, де не було воєнних дій і які контролювала українська влада, у порівнянні з 2020 роком не зменшилася, а, навпаки, сильно зросла. У цей період не менше 43% аварій сталися саме через перевищення швидкості, і на такі ДТП припадає 62% смертей на українських дорогах [7, с. 11-12].

Тому в умовах воєнного стану до нормативно-правових актів, які регулюють діяльність Національної поліції, Верховною Радою України було внесено значну кількість змін і доповнень. Так, у березні 2022 року Президент України підписав Закон України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний

статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану» [8], відповідно до якого на період введення в Україні воєнного стану, в умовах здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ проти України було значно розширено коло повноважень поліцейських, визначених у статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», у тому числі і з питань вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Зокрема, в умовах воєнного стану поліцейським були надані такі додаткові повноваження із забезпечення безпеки дорожнього руху як: 1) одержувати безоплатно письмові запити на інформацію від державних органів, органів місцевого самоврядування, державних юридичних осіб про військовополонених та іншу інформацію, необхідну для виконання своїх завдань; 2) проводити конвоювання та охорону осіб, затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, а також обвинувачених у державній зраді, засуджених до позбавлення волі та військовополонених; 3) утримувати осіб, затриманих за вчинення кримінальних або адміністративних правопорушень, в ізоляторах тимчасового тримання; 4) проводити оперативне розмінування і знищення вибухонебезпечних предметів; 5) забезпечувати техніко-криміналістичне обстеження місць подій, включаючи пожежі, та проводити вибухотехнічні роботи в разі скоєння вибухів або загрози вибуху; 6) збирати біометричні дані осіб, включаючи дактилоскопіювання, та здійснювати адміністративний нагляд відповідно до законодавства [3].

На нашу думку, вказані законодавчі зміни повністю є обумовленими, адже з перших днів війни українські патрульні поліцейські брали активну участь в обороні України, перебуваючи у тісній співпраці з іншими правоохоронними органами та Збройними силами України. Зокрема, патрульні поліцейські разом із підрозділами територіальної оборони та представниками Збройних Сил України чергували на стратегічно важливих блокпостах, які знаходилися на в'їздах до великих міст або при перетині адміністративних меж

областей, особливо по маршруту ключових автошляхів України та на мостах [9, с. 186], виявляли та ідентифікували через камери відеофіксації російську військову й іншу спеціальну техніку з метою подальшої оперативної передачі такої інформації Збройним силам України, надавали домедичну допомогу постраждалим в результаті обстрілів та руйнувань будівель тощо. Як бачимо, патрульна поліція була задіяна на усіх важливих напрямках сектору забезпечення обороноздатності держави.

Згодом, патрульні поліцейські, крім здійснення ефективної роботи на блок-постах і моніторингу доріг та автошляхів України, повернулися до виконання основних своїх напрямків діяльності: забезпечення порядку на вулицях та безпеки на дорогах шляхом патрулювання місцевості, особливо у великих містах України або місцевості навколо об'єктів критичної цивільної чи військової інфраструктури у різних куточках держави. Власно таке «активне патрулювання» надавало великої користі силам оборони у надійному захисті від диверсійних атак та замахів на стратегічно важливі об'єкти української інфраструктури, що можуть бути ще більш серйозною загрозою, ніж масовані ракетні обстріли міст державі, містам та важливим об'єктам.

Зауважимо, що відповідно до статті 30 Закону України «Про Національну поліцію», підрозділи патрульної поліції для охорони прав і свобод людини, запобігання загрозам публічній безпеці і порядку, у тому числі, безпеці дорожнього руху, або припинення їх порушення також уповноважені застосовувати в межах своєї компетенції поліцейські превентивні заходи та заходи примусу. Серед основних превентивних заходів, які найчастіше на практиці доводиться застосовувати патрульним поліцейським під час контролю за дорожнім рухом, слід виділити: перевірку документів особи (ст. 32); опитування особи (ст. 33); поверхневу перевірку і візуальний огляд речі або транспортного засобу (ст. 34); зупинення транспортного засобу (ст. 35); вимогу залишити місце і обмежити доступ до визначеної території (ст. 36); обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю (ст. 37);

проникнення до житла чи іншого володіння особи (ст. 38), у тому числі, транспортного засобу, без вмотивованого рішення суду [3]. Внаслідок законодавчих змін, які відбулися протягом 2022 року [8], статтю 8 Закону України «Про Національну поліцію» було доповнено частиною четвертою, яка передбачає, що під час дії воєнного стану поліція діє згідно з призначенням та специфікою діяльності з урахуванням тих обмежень прав і свобод громадян, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, що визначаються відповідно до Конституції України та Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [10]. В результаті, з метою врегулювання питання щодо забезпечення законності, ефективності та результативності превентивних поліцейських заходів та заходів примусу на період дії воєнного стану законодавцями були внесені відповідні зміни у розділ 5 Закону України «Про Національну поліцію» стосовно порядку їх застосування поліцією.

По-перше, доповнено зміст статті 32 вказаного Закону [3], згідно якої змінився порядок перевірки документів уповноваженими особами, в результаті чого патрульні поліцейські отримали можливість здійснювати перевірку документів та фіксувати дані, що містяться в документах, якщо особа володіє зовнішніми ознаками, схожими на зовнішні ознаки особи, яка самовільно залишила місце для утримання військовополонених.

По-друге, поліцейському патрульній поліції надається право зупиняти транспортні засоби, якщо наявна інформація, яка свідчить про те, що водій або пасажир транспортного засобу є особою, яка самовільно залишила місце для утримання військовополонених [3]. Отже, з метою посилення контролю за дотриманням правил дорожнього руху патрульна поліція може здійснювати більш часті перевірки транспортних засобів, водіїв та пасажирів на предмет дотримання ними правил дорожнього руху, а також норм чинного законодавства про забезпечення правового режиму воєнного стану [11].

Окрім того, відповідно до пункту 7 «Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правого

го режиму воєнного стану», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 р. за № 1456, уповноважена особа (у першу чергу патрульна поліція) має право вимагати в особи пред'явлення нею документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи, у таких випадках: «якщо особа перебуває в місці вчинення кримінального, адміністративного правопорушення або дорожньо-транспортної пригоди, іншої надзвичайної події; якщо зовнішні ознаки особи чи транспортного засобу або дії особи дають достатні підстави вважати, що особа причетна до вчинення правопорушення, транспортний засіб може бути знаряддям чи об'єктом вчинення правопорушення; порушення особою відповідних заборон, введених на території, де запроваджено правовий режим воєнного стану» [12]. Також у пункті 10 вказаного Порядку встановлено, що уповноважена особа має право зупиняти транспортні засоби в разі: «порушення водієм Правил дорожнього руху; якщо є очевидні ознаки, що свідчать про технічну несправність транспортного засобу; якщо є інформація, що свідчить про причетність водія або пасажирів транспортного засобу до вчинення ДТП, кримінального чи адміністративного правопорушення, або якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб чи вантаж можуть бути об'єктом чи знаряддям учинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення; якщо транспортний засіб перебуває в розшуку; необхідності здійснення опитування водія чи пасажирів про обставини вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, свідками якого вони є або могли бути; необхідності залучення водія транспортного засобу до надання допомоги іншим учасникам дорожнього руху або поліцейським або як свідка під час оформлення протоколів про адміністративні правопорушення чи матеріалів дорожньо-транспортних пригод; необхідності обмеження чи заборони руху транспортних засобів; якщо спосіб закріплення вантажу на транспортному засобі створює небезпеку для інших учасників дорожнього руху; порушення порядку визначення і ви-

користання на транспортному засобі спеціальних світлових/звукових сигнальних пристроїв; проїзду транспортних засобів через блокпости та контрольні пункти в'їзду-виїзду» [12].

По-третє, за новою редакцією статті 40 вказаного Закону поліцейський зможе використовувати у своїй діяльності такі технічні засоби, як безпілотні літальні апарати, та спеціальні технічні засоби протидії їх застосуванню, а також спеціалізоване програмне забезпечення для здійснення аналітичної обробки фото- й відеоінформації, у тому числі для встановлення осіб і номерних знаків транспортних засобів [3]. Слід зазначити, що свою фото- та відеотехніку, технічні прилади та технічні засоби з виявлення та/або фіксації правопорушень, з виявлення радіаційних, хімічних, біологічних і ядерних загроз, патрульний поліцейський має змогу закріплювати на однострої, у/на безпілотних літальних апаратах, службових транспортних засобах, суднах чи інших плавучих засобах, у тому числі тих, що не мають кольорографічних схем, розпізнавальних знаків та написів, які свідчать про належність до поліції, а також монтувати/розміщувати їх по зовнішньому периметру доріг і будівель. Крім того, поліцейські мають право використовувати інформацію з фото- та відеотехніки, навіть якщо вона належить третім особам.

По-четверте, новелою є те, що під час дії воєнного стану патрульний поліцейський має право застосовувати заходи примусу, передбачені статтею 42 Закону України «Про Національну поліцію», стосовно осіб, які беруть участь у збройній агресії проти України, без врахування вимог та заборон, які стосуються порядку застосування заходів примусу, порядку застосування спеціальних засобів та порядку застосування вогнепальної зброї (ч. 9 ст. 42 Закону). Так, у разі застосування такого примусу, внаслідок чого зазначеним особам було спричинено тілесне ушкодження, каліцтво, вогнепальне поранення, поліцейський за можливості має усно або за допомогою засобів комунікації повідомити про це свого безпосереднього керівника, який у разі необхідності за можливості повідомляє центральний орган управління поліції та відповідного прокурора (ч. 10 ст. 42 Закону) [3].

По-п'яте, щодо якісного забезпечення особистої безпеки поліцейського законодавець доповнив частиною 5 статтю 42 вказаного Закону, дозволивши тим самим патрульному поліцейському у разі застосування заходів адміністративного примусу за необхідності відбиття нападу, що загрожує життю чи здоров'ю поліцейського чи іншої особи, та усунення небезпеки у стані крайньої необхідності або при затриманні особи, яка вчинила правопорушення та/або чинить опір, застосувати будь-які підручні засоби, а не тільки ті спеціальні засоби, які передбачені статтею 45 Закону [3]. Однак використання таких «підручні засоби» є можливим лише у тому випадку, якщо порушник скоїв напад на поліцейського та/або чинив опір під час арешту.

Розмірковуючи про особливості діяльності патрульної поліції із забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні в умовах воєнного стану, варто звернути увагу і на зміни, які зазнала стаття 20 Закону України «Про Національну поліцію» щодо носіння спеціального жетону (до внесення змін це був нагрудний знак). Так, раніше за загальним правилом поліцейський, який виконує службові обов'язки в цивільному одязі, зобов'язаний мати при собі спеціальний жетон [3]. Проте, згідно Наказу МВС України від 11.05.2022 р. №287 «Про внесення змін до Правил носіння однострою поліцейських» [13] поліцейські мають право виконувати свої посадові обов'язки у цивільному одязі. Більш того, за новими правилами було розширено коло випадків, коли носіння жетону поліцейським при здійсненні повноважень не є обов'язковим.

Висновки

Таким чином, слід визнати, що адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції в умовах воєнного стану в Україні зазнали суттєвих змін. Втім, патрульна поліція в структурі підрозділів Національної поліції залишається головним суб'єктом забезпечення безпеки дорожнього руху в країні. Вважаємо, що ключовою особливістю оптимізації діяльності патрульної поліції в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні в умовах воєнного стану є суттєво розширені повноваження патрульних поліцейських щодо: а) можливості отримання

інформації на безоплатній основі від органів місцевого самоврядування, а також інших фізичних та/або юридичних осіб; б) посилення контролю за дотриманням правил дорожнього руху через здійснення більш частих перевірок транспортних засобів, водіїв та пасажирів; в) права на конвоювання осіб, у тому числі і військовополонених; г) можливості використовувати так звані «підручні засоби» у разі застосування заходів адміністративного примусу; д) права використовувати інформацію з фото- та відеотехніки, навіть якщо вона належить третім особам, тощо.

Але варто зазначити, що досягнення позитивного результату у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху можливе не лише за умови удосконалення чинної нормативно-правової бази, яка регулює діяльність патрульної поліції, але й від усвідомлення кожним поліцейським необхідності системного застосування ефективних заходів забезпечення безпеки дорожнього руху, важливості превентивної роботи щодо недопущення порушень правил дорожнього руху, покращення власної професійної майстерності під час застосування поліцейських заходів. В решті решт, належний стан забезпечення безпеки дорожнього руху, незважаючи на складні для країни часи, залежить від головного показника: підвищення правової свідомості усіх учасників дорожнього руху, тісної взаємодії поліції, інших державних органів та громадських інституцій в цій сфері.

Література

1. Статистика Департаменту патрульної поліції України. URL: <http://patrol.police.gov.ua/statystyka> (дата звернення 25.06.2023).
2. Забезпечення безпеки дорожнього руху поліцейськими груп реагування патрульної поліції : науково-практичний посібник / С. С. Вітвіцький, А. В. Червінчук, Є. О. Пилипенко, Ю. Ю. Атаманенко, Є. В. Пузиня. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 152 с.
3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення 20.07.2023).
4. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII. *Офіційний веб-*

сайт Верховної Ради України «Законодавство України». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3353-12> (дата звернення 20.07.2023).

5. Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF> (дата звернення 20.07.2023).

6. Гусаров С.М. Сучасні законодавчі ініціативи удосконалення нормативно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні. / *Moderní aspekty vědy: XVII. Díl mezinárodní kolektivní monografie. Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. 2021. Str. 269-277.*

7. Стан дорожньо-транспортного травматизму в Україні у 2022 році : науково-аналітичний огляд / С. С. Вітвицький, А. В. Червінчук, Ю. Ю. Атаманенко, Є. О. Пилипенко. Київ: ВД Дакор, 2023. 204 с.

8. Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 № 2123-IX. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#n6> (дата звернення 20.07.2023).

9. Чанцева А.О. Особливості діяльності патрульної поліції із забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні в умовах воєнного стану. *Право UA*. 2022. № 4. С. 185-193.

10. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 250. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення 24.07.2023).

11. Гришанова Н. В умовах війни поліцейські отримали додаткові повноваження. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/210031_v-umovakh-vynipoltseysk-otrimali-dodatkov-povnovazhennya

12. Про затвердження Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021

SUMMARY

The article examines the legal principles of the National Police of Ukraine in general and units of the Patrol Police of Ukraine in the field of road safety. The norms of legislative and other normative legal acts of Ukraine were analyzed, according to which the powers of the police in the field of ensuring road traffic safety were significantly expanded during the period of martial law in Ukraine. Special attention was paid to the changes and additions made to the Law of Ukraine «On the National Police» regarding the regulation of the procedure for applying preventive police measures and coercive measures in the process of ensuring traffic safety by the police.

It was concluded that the patrol police in the structure of the National Police units is the main subject of ensuring road safety in the country, despite the fact that the administrative and legal principles of police activity in the conditions of martial law in Ukraine have undergone significant changes. It is noted that the significantly expanded powers of patrol police officers in the field of ensuring road traffic safety in Ukraine should be recognized as a key feature of patrol police activities under martial law.

It was emphasized that achieving a positive result in the field of ensuring road traffic safety is possible not only on the condition of improving the current regulatory and legal framework that regulates the activities of the patrol police, but also on the awareness of each police officer of the need for the systematic application of effective measures to ensure road traffic safety, the importance of preventive work in relation to preventing violations of traffic rules, improving one's own professional skills during the application of police measures.

Keywords: bodies of the National Police of Ukraine, patrol police, ensuring road traffic safety, martial law, administrative and legal regulation, administrative responsibility, police measures.

№1456. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1456-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення 24.06.2023).

13. Про внесення змін до Правил носіння однострою поліцейських: Наказ МВС України від 11.05.2022 № 287. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0571-22#Text> (дата звернення 10.07.2023).